

ПЕЧАТЬ В ЦЕЛОМ. КНИГОВЕДЕНИЕ

УДК 811.161.31'35

У. І. Куліковіч

Беларускі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт

АКТУАЛЬНАСЦЬ СТВАРЭННЯ АРФАГРАФІЧНАГА СЛОЎНІКА «УЖЫВАННЕ І НАПІСАННЕ ПРЫСТАВАК / ЧАСЦІЦ НЕ (НЯ), НІ (АНІ)»

Акрэсліваюцца асноўныя фактары, якія прадвызначылі актуальнасць стварэння першага спецыялізаванага арфаграфічнага даведніка для работнікаў друку па правярцы напісанняў прыставак/часціц *не (ня)*, *ні (ані)* з рознымі часціцамі мовы. Сярод іх: адсутнасць у беларусістыцы спецыялізаваных арфаграфічных слоўнікаў, разнабой у напісанні адных і тых жа формаў у СМІ і існаваных лексікаграфічных працах і іншыя. Распавядаецца, што ў праектаваным слоўніку, акрамя традыцыйных напісанняў *не (ня)* разам, будуць змешчаны і тыя выпадкі, калі адзначаныя словы пішуцца асобна і нават праз злучок, а таксама дзееспрыметнікі, прыметнікі, прыслоўі, назоўнікі, што па розных прычынах не падаюцца ў арфаграфічных даведніках агульнага тыпу.

Сцвярджаецца, што слоўнік здольны вырашыць шэраг практычных задач, якія стаяць перад выдаўцамі, супрацоўнікамі рэдакцыйна-выдавецкіх арганізацый, навукоўцамі Гэта: павышэнне прадукцыйнасці працы карэктараў і рэдактараў, ліквідацыя існаванага разнабою ў напісанні лексем з часціцамі/прыстаўкамі *не (ня)*, *ні (ані)*, актывізацыя дзейнасці беларускіх навукоўцаў па распрацоўцы тыпалогіі кніг арфаграфічнай тэматыкі, удакладненне і канкрэтызацыя правілаў беларускай арфаграфіі адносна правапісу *не (ня)*, *ні (ані)*.

Ключавыя словы: арфаграфічны слоўнік, прыстаўка, часціца, лексікаграфія, раздзельнае напісанне, дэфіснае напісанне, злітнае напісанне, тэрміналагічная лексіка.

U. I. Kulikovich

Belarusian State Technological University

THE RELEVANCE OF THE SPELLING-BOOK “USAGE AND WRITING OF PREFIXES / PARTICLES (NE / NYA, NI / ANI)”

The article deals with the main factors identifying the relevance of the first specialized spelling-book for printing workers to check the spelling of prefixes/particles (*ne/nja, ni/ani*) with different parts of speech. There are such problems as the lack of special spelling-books, inconsistency in the writing of the same forms in the media and existing lexicographical works and others.

It is told that in the designed dictionary in addition to traditional spelling (*ne/nja, ni/ani*) together will be posted those cases when words are written separately and even in a hyphen as well as adjectives, nouns, adverbs that in different causes are not given in spelling-books of general type.

It is asserted that the designed dictionary is able to solve a number of practical problems, facing the publishers and staff of the editing, publishing organizations, scientists. The result of it will be increasing productivity of proofreaders and editors, the elimination of the existing inconsistency in the spelling of the lexemes with prefixes/particles (*ne/nja, ni/ani*), the sensitization of Belarusian scientists' activities in the development of the typology of the spelling issues, clarification and specification of the rules of Belarusian orthography regarding spelling (*ne/nja, ni/ani*).

Key words: spelling-book, prefixes, particles, lexicography, separated writing, writing in a hyphen, fused writing, terminological lexicon.

Уводзіны. Канец XX ст. – першыя дзесяцігоддзі XXI ст. характарызуюцца ў Беларусі значнай актывізацыяй лексікаграфічнай працы. Гэта абумоўлена тым, што ў беларусаў з'явілася рэальная магчымасць аб'ектыўна ў слоўнікавай форме ўвасобіць розныя фрагменты сваёй моўнай карціны свету, узроўні беларускай моўнай

сістэмы, рознабаковыя аспекты ўласных навуковых ведаў. Дагэтуль, паводле назіранняў многіх нацыянальных мовазнаўцаў, выпуск лексікаграфічнай прадукцыі ажыццяўляўся пад уплывам рускай лексікаграфічнай практыкі.

Асаблівым попытам карыстаюцца ў чытачоў арфаграфічныя слоўнікі беларускай літаратурнай

мовы. Па-першае, трэба прызнаць: нягледзячы на тое, што арфаграфічная граматыка павінна набывацца ў школе, у адносінах да беларускага пісьма такую задачу вырашыць праблематычна па прычыне адсутнасці ў асобных выпадках пэўных правілаў, апелыванне ў тэкстах правілаў да слоўнікаў, спрэчнасці напісання некаторых, асабліва запазычаных слоў (*прынт-тэхналогіі* ці *прынттэхналогіі*). Яшчэ ў 1957 г. С. І. Ожагаў пісаў: «Як паказвае гісторыя, арфаграфічныя правілы, якой бы ступенню паўнаты яны не адрозніваліся, не могуць задаволіць арфаграфічнай практыкі. Патрэбны слоўнікі, якія, улічваючы рознабаковыя запатрабаванні арфаграфічнай практыкі, дапамагалі б ёй у напісанні асобных слоў, а іншы раз і цэлых катэгорый новых слоў» [1, с. 216]. Па-другое, стварэнне новых арфаграфічных даведнікаў стымулююць змены змены і ўдакладненні, якія адбываліся ў нашай арфаграфіі на працягу апошніх пяцідзесяці гадоў, Закон «Аб Правілах беларускай арфаграфіі і пунктуацыі», які ўступіў у дзеянне 1 верасня 2010 г. Па-трэцяе, рабоце з арфаграфічнымі слоўнікамі традыцыйна ўдзяляецца вялікая ўвага падчас арганізацыі вучэбнага працэсу ў агульнаадукацыйных установах і ўстановах вышэйшай адукацыі. Па-чацвёртае, арфаграфічныя слоўнікі ў большай ступені, чым іншыя слоўнікі, маюць найперш практычнае значэнне – служаць даведнікамі для тых, каму даводзіцца пісаць шмат, а шукаць адказу ў граматыках і вучэбных дапаможніках часу не стае.

Задача артыкула — акрэсліць асноўныя складнікі актуальнасці для распрацоўкі канцэпцыі арфаграфічнага слоўніка «Ужыванне і напісанне прыставак/часціц не (ня), ні (ані)».

Асноўная частка. Праца над слоўнікам распачата на кафедры рэдакцыйна-выдавецкіх тэхналогій факультэта прынттэхналогій і медыякамунікацыі БДТУ. Яе запатрабаванасць прадвызначана наступнымі фактарамі.

1. Беларуская лексікаграфія не можа пахваліцца рознабаковасцю падрыхтаваных арфаграфічных слоўнікаў. Сярод існаваных чатырох тыпаў правапісных даведнікаў (школьныя, для работнікаў друку, галіновыя, агульныя) у нас маюцца толькі агульныя, г. зн. адрасаваныя масаваму чытачу, і школьныя — створаныя для патрэб агульнаадукацыйных устаноў. Спецыялізаваных арфаграфічных для пэўнай галіны, а таксама для работнікаў СМІ ў нас пакуль не выпушчана. Тыя, што ёсць, з'яўляюцца перакладнымі або тлумачальнымі і выконваюць крыху іншыя задачы, адрозныя ад чыста арфаграфічных [2].

2. Незалежна ад таго, наколькі ўдалымі былі выпушчаныя ў свет беларускамоўныя арфаграфічныя слоўнікі, усе яны толькі заклалі падму-

рак для выпрацоўкі канкрэтных тыпаў арфаграфічнага слоўніка, якія нельга лічыць канчаткова складзенымі і ў нашы дні. Вось, напрыклад, як вызначаюць чытацкі адрас многія складальнікі арфаграфічных слоўнікаў і выдавецкія супрацоўнікі, што рыхтуюць такія рукапісы да выдання: «Кніга прызначана педагогам і вуням школ, гімназій, ліцэяў, абітурыентам сярэдніх спецыяльных і вышэйшых навучальных устаноў рэспублікі, бацькам, якія жадаюць дапамагчы сваім дзецям у паглыбленні ведаў па беларускай мове і пры падрыхтоўцы да цэнтралізаванага тэставання, а таксама ўсім, хто імкнецца павысіць асабісты ўзровень пісьменнасці» [3, с. 4]. Падобныя анаталыі — вынік адсутнасці тыпалогіі арфаграфічных слоўнікаў. Яны абцяжарваюць устанавленне аб'ёму і характару інфармацыі, якую варта змясціць у выданні (настаўнікі і вучні ўсё ж такія розныя катэгорыі карыстальнікаў), не даюць вычальнага адказу, якія лінгвістаматадычныя пытанні можна вырашыць з дапамогай такога выдання.

Канструюваны слоўнік, на наш погляд, будзе спрыяць выпрацоўцы тыпалогіі арфаграфічных даведнікаў на Беларусі, якая дазволіць не толькі асэнсаваць ужо існаваныя выданні, але і спрагназаваць стварэнне новых, вызначыць характар лексікаграфічных праектаў, стымуляваць намаганні лексікаграфікаў у розных напрамках.

3. Лінгвісты неаднаразова звярталі ўвагу, што злітнае, раздзельнае і дэфіснае напісанне слоў належыць да ліку найбольш складаных і недастаткова распрацаваных пытанняў сучаснай беларускай арфаграфіі, што розныя па прызначэнні слоўнікі падаюць часам дыаметральна процілеглыя напісанні адных і тых жа лексічных адзінак; яшчэ большую блытаніну ў рэгламентацыю напісання слоў уносяць друкаваныя сродкі масавай інфармацыі [4, с. 3].

У існаваных арфаграфічных слоўніках не прадуглежана падача асобнага ці варыянтнага напісання прыставак **не (ня), ні (ані)**. Напрыклад, у самым аўтарытэтным слоўніку М. Бірылы [5] зафіксаваны толькі такія напісанні: *небагата, небагаты, неблагі, небуйны, негатовы, неглыбока, неглыбокі, неграцыёзна, неграцыёзны, негрубы, негрунтоўна, негрунтоўнасць, негрунтоўны, негусты, недаараць, недагаворваць, недалёка, недарагі, недружалюбны, недурны, незафіксаваны, некрануты, некрыўдлівы, ненаўмысна, непадобна, непрыгожы, нядзіўна, неспецыяліст, нестары, нядобра, нядобры, нядоля, нядопуск, нядорага, нядоўга, нядоўгі, някелліва* і іншыя.

А між тым моўная практыка сведчыць, што гэтыя элементы слова могуць быць часціцамі і пісацца асобна: *Я гэтым самым прашу ў Вас*

і Вашых вучняў прабачэння, але ж не наўмысна падвёў Вас (В. Быкаў); *І тут жа глыбокі, ад абуджанага пачуцця, роздум, не абавязковы, магчыма, для іншага чалавека, але абавязковы для мастака* (В. Карамзаў).

У слоўніку, які рыхтуецца да выдання, будуць пададзены канкрэтныя выпадкі напісання **не (ня), ні (ані)** як разам, так і асобна, што, безумоўна, аблегчыць работу карэктара друкаванага або электроннага выдання.

4. Не аднойчы звярталася ўвага на недакладнасці і непаўнату кожнага лексікаграфічнага выдання. Праектаваны слоўнік прызначаны і для таго, каб ліквідаваць, на колькі гэта магчыма, існаваныя прабелы.

Па-першае, тут будуць прадстаўлены такія напісанні, якія пераважаюць у маўленчай практыцы. Напрыклад, існаваныя даведнікі падаюць напісанне прыслоўяў *непатрэбна* і *ненаўмысна* толькі разам, а вось карыстальнікі мовай пішуць у большасці выпадкаў асобна: *У вожыка / Цудатрычоска. / Яму не патрэбна / Расчоска* (Л. Пранчак); *Нават калі праходзіць нейкае «паркетнае» мерапрыемства, я так ці інакш знайду, на вачах пазнаю армяніна і менавіта з ім запішу інтэрв'ю, прычым атрымліваецца гэта не наўмысна* («Маладосць»);

Па-другое, будуць уключаны дзеяпрыметнікі, прыметнікі, прыслоўі, назоўнікі, якія па розных прычынах не падаюцца ў арфаграфічных даведніках агульнага тыпу. Напрыклад:

дзеяпрыметнікі: *недрукаваны, незабаронены, незагарэлы, некажаны, немінальны, ненадрукаваны, неналаджаны, ненапісаны, ненапоўнены, непадлеглы, непадмазаны, непакрыўджаны, непераўзідзены, непраяснены, непрыдуманы, непрыкручаны, непрымірэнчы, непрыручаны, неразарваны, нераскаяны, нераспрануты, нерасталы (снег), нерасшыфраваны (рукапіс), неспадзеўны, нестамяляльны, несуюдны, неўнармаваны, нядоены;*

прыметнікі: *недзяржаўны, недраматычны, недраўляны, недухмяны, некароткі, ненарматыўны, ненароджаны, немедыкаментозны, непусты, непаптоўны, несамотны, нескупы, неславянскі, нефармальны, нявузкі, нягоркі, нядальні, няжорсткі, нязлы, нядбайны, нямертвы, нямодны, няновы, нярыначны, няўрадавы, няшустры, няшчодры;*

прыслоўі: *няварта, нядужа, не заўсёды, немітусліва, ненапаказ, ненарокам, нераўнадушна, несамотна, нетаропка, нядзіва, някрыўдна, нястрашна;*

назоўнікі: *невяртанец, незычлівец, нелегал, непазнанне, нязмушанасць, няяснасць, нялюдскасць, няпамяць і некаторыя іншыя.*

Па-трэцяе, не абыздана ўвагай будзе і тэрміналагічная лексіка з адпаведнымі пазначкамі:

непатапляльнасць, наз., спец., непаўназубыя, прым., заал., неправаднік, наз., фіз., неправаздольнасць, наз., юр., неправамоцнасць, наз., юр., неправаддзе, наз., юр., непрафарбоўка, наз., спец., неразабраны, дзеяпрым., спец., неразвітасць, наз., грам., неразвіты (грам.) прым., неразлучнікі, наз., заал., нераўнабедраны, прым., мат., нержавёючы, дзеяпрым., тэхн., несамакіравальны, прым., паліт., несамаходны прым., тэхн., нескарачальны, прым., мат., нескладовы, прым., лінгв., нескланяльны, прым., грам., неспрагальнасць, наз., грам., несудзімасць, наз., юр., няжвачныя, наз., заал., нязорка, наз., астр., някоўкі, дзеяпрым., тэхн., няпарнакапытныя, наз., заал., няроўнастаронні, прым., мат., нярудны, прым., геал. і г. д.

5. Актуальнасць слоўніка бачыцца і ў тым, што яго змест дапаможа сфармуляваць аб'ектыўныя арфаграфічныя прадпісанні, зняць існаваныя недакладнасці і нават хібы. Асабліва гэта датычыцца арфаграфіі дзеясловаў. Напрыклад, слова *непакоіцца* падаецца ва ўсіх вучэбных дапаможніках у пункце правіла, што яно без **не** ўжываецца. Аднак гэта няпраўда. Без **не** гэтае слова ўжываецца, аднак мае іншае значэнне: *пакоіцца* — *спачываць*. (СМНН, Т. 3., с. 161): *Яраслаўна заплача на новаму Ігару, / Сумны голас пакоіцца шалямі рэк* (П. Панчанка). *У глыбокім маўчанні стаялі воіны-афганцы, прадстаўнікі райвыканкама, ваенкамата ля магіл, дзе пакоіцца прах нашых землякоў* («Ашмянскі веснік»). Дзеяслоў **неставаць (нестае)** слоўнікі прапануюць пісаць разам, аднак моўная практыка ў большасці выпадкаў ігнаруе такое прадпісанне: *Прачытала я ўчора ў газеце, / Што ў людзей малака не стае* («Свободные новости плюс»); *Мне цябе не стае, быццам мору прыбою, / Ветру — ветразям, ранню — барвовай зары* (В. Лукша); *Грудзі напоўніла крыўдай на жыццё, на людзей, на тое далёкае, няўлоўнае шчасце, якога так цяпер не стае яму, асірацеламу заўчасна, разгубленаму юнаку* (М. Ваданосаў); *«Пяшчоты не стае»* — назва верша І. Багдановіч; *Чаго не стае сістэме выхавання дзяцей дашкольнага ўзросту* («Настаўніцкая газета»); *Калі на дарозе не стае дысцыпліны...* («Нарачанская зара»); *Ганна схопіла са стала крыжальную вазу і стала штомоцы біць у шкліну дзвярэй, але моцы ўжо не ставала, сілы пакідалі яе* («Польмя»); *Цяпер Гусоўскі асабліва балюча адчуваў, як яму не стае Эразма* (У. Арлоў).

Асобная праблема — адрозненне прыстаўкі **неда-** ад часціцы **не** і прыстаўкі **да-** ў дзеясловах. Матэрыялы слоўніка дазваляць больш аб'ектыўна глянуць на гэтую акалічнасць: **Недабраць ураджай**, але: **не дабраць да канца ураджай** [не завяршыць справу]; *Лета было*

гнилое, такое нявартае, што і старыя не помняць, кармоў **недабралі** (М. Ермаловіч); *Толку не дабраць...* (Ц. Гартны); *Некалькі гадоў запар мы стабільна не дабіраем студэнтаў у магістратуру* (Т. Шамякіна); *Калісь думаў, што на пенсіі будзе чытаць — дабярэ тое, што не дабраў у маладосці і сталасці* (М. Гіль).

Пры стварэнні арфаграфічнага правіла, думаецца, не варта абмінаць і выпадкі, дзе **не** пішацца са словамі праз злучок. Фактычныя прыклады, змешчаныя ў слоўніку, дазваляць лінгвістам сфармуляваць адпаведнае правіла. Напрыклад: *У спісы, што складалі дзеці, разам з рэчамі патрапілі і не-рэчы: нехта казаў, што добра было б узяць з сабою сям'ю, а іншыя не ўяўляюць жыцця без любімай цацкі* (t-styl.info/by).

Заклучэнне. Слоўнік-даведнік «Ужыванне і напісанне прыставак/часціц не (ня), ні (ані)» прысвечаны адной арфаграфічнай праблеме, акрэсленай у назве кнігі. Ён з'яўляецца першым беларускамоўным лексікаграфічным выданнем, адрасаваным работнікам рэдакцыйна-выдавецкіх устаноў і арганізацый, мэта якога — павысіць прадукцыйнасць працы карэктараў і ліквідаваць існаваны разнабой у напісанні лексем з часціцамі/прыстаўкамі **не (ня), ні (ані)**. Акрамя гэтага, слоўнік з поспехам павінен вырашыць шэраг больш прыватных задач.

1. Паколькі напісанне часціц/прыставак **не (ня), ні (ані)** у многім залежыць ад семантычных зрухаў у структуры слова, прадвызначаных як фармальнымі паказчыкамі (наяўнасць/адсутнасць супрацьпастаўлення), так і камунікацыйнымі задачами моўцы (*небагаты чалавекі не багаты чалавек*), то выданне будзе спрыяць фарміраванню якасцей, неабходных для паспяховай сацыялізацыі асобы ў сучасным грамадстве. Сярод іх: арфаграфічная граматынасць,

лінгвістычнае чуждзё, эрудзіраванасць, моўная кампетэнцыя, навыкі ўстанаўлення лагічных сувязей паміж аб'ектамі рэчаіснасці.

2. Тып канструяванага выдання — слоўнік-даведнік, дзе чытач зможа знайсці тлумачэнне адносна ўжывання і напісання часціц/прыставак **не (ня), ні (ані)** з любымі катэгорыямі слоў. Ён закліканы таксама актывізаваць дзейнасць беларускіх навукоўцаў па распрацоўцы не існаванай пакуль тыпалогіі кніг арфаграфічнай тэматыкі, дазволіць спрагназаваць стварэнне новых лексікаграфічных праектаў з улікам сучасных інавацыйных тэхналогій, дзякуючы якім школьнікі змогуць якасна падрыхтавацца да цэнтралізаванага тэставання, а аўтары беларускамоўных тэкстаў хутка вызначыцца з напісаннем канкрэтных словаформаў.

3. Фактычны матэрыял слоўніка-даведніка (канкрэтныя выпадкі ўжывання лексем) яскрава дэманструе напрамак перагляду як структуры, так і фармулёвак арфаграфічнага прадпісання адносна ўжывання і напісання часціц/прыставак **не (ня), ні (ані)**, якое засталася без змен у Законе «Аб Правілах беларускай арфаграфіі і пунктуацыі» (2008) у параўнанні з Правіламі 1959 года. Напрыклад, у сучасным правіле катэгарычна сцвярджаецца, што «з дзеепрыметнікамі, пры якіх адсутнічаюць паясняльныя словы ці супрацьпастаўленне» [6, с. 164] **не (ня)** з'яўляецца прыстаўкай і пішацца разам: *неасушаныя* (балоты), *нержавеючая* (сталь), *нечаканы* (прыход). Шматлікія факты з мастацкіх, публіцыстычных, навуковых тэкстаў аспрэчваюць гэта: *Добра працуе наша савецкая пошта. Можна быць узорам для ўсяго свету. І канверт не паішкожаны. Бачна, што цензура майм пісьмом нават не зацікавілася...* (С. Пясецкі); *Такім чынам, можна сказаць, у новым слове план выражэння і план зместу не паяднанія* (А. Каўрус).

Літаратура

1. Нерешенные вопросы русского правописания / ред. Л. П. Калакуцкая. М.: Наука, 1974. 304 с.
2. Куликович В. И., Черкас А. Ю. Классификация белорусских орфографических словарей для школы // Скориновские чтения 2016: книга как феномен культуры, искусства, технологии: материалы II Международного форума, Минск, 6–7 сентября 2016 г. Минск: БГТУ, 2016. С. 159–164.
3. Разам, асобна, праз дэфіс. Асноўныя правілы і практычныя заданні / склад.: Н. Д. Бандарэнка, І. Л. Капылаў. Мінск: Современное слово, 2005. 208 с.
4. Прыгодзіч М. Р. Пішам без памылак: Разам, асобна, праз дэфіс: слоўнік-даведнік. Мінск: Парадокс, 2002. 256 с.
5. Слоўнік беларускай мовы. Арфаграфія. Арфаэпія. Акцэнтацыя. Словазмяненне / Ін-т мовазнаўства імя Я. Коласа АН БССР, пад рэд. М. В. Бірылы. Мінск: БелСЭ, 1987. 903 с.
6. Кандрацэня І. У., Кунцэвіч Л. П., Лукашанец А. А. Сучасная беларуская арфаграфія: акадэмічны даведнік. Мінск: Аверсэв, 2012. 272 с.

References

1. Ed. Kalakutskaya L. P. *Nereshennyye voprosy russkogo pravopisaniya* [Unresolved issues of Russian spelling]. Moscow, Nauka Publ., 1974. 304 p.

2. Kulikovich V. I., Cherkas A. Yu. [Classification of Belarusian spelling dictionaries for school]. *Skorinovskiyе chteniya 2016: kniga kak fenomen kul'tury, iskusstva, tekhnologii. Materialy II Mezhdunarodnogo foruma* [Scorinovskie read 2016: book like a phenomenon of culture, art, technology: Materials of the International Forum], Minsk, September 6–7, 2016. Minsk, 2016, pp. 159–164 (In Russian).

3. Comp.: Bandarenka N. D., Kapylau I. L. *Razam, asobna, praz defis. Asnounye pravily i praktychnya zadanni* [Together, separated, by a hyphen. Basic rules and practical exercises]. Minsk, Sovremennoye slovo Publ., 2005. 208 p.

4. Prygodzich M. R. *Pisham bez pamyлак. Razam, asobna, praz defis: slounik-davednik* [Write without mistakes. Together, separated, by a hyphen: dictionary catalog]. Minsk, Paradoks Publ, 2002. 256 p.

5. *Slounik belaruskay movy. Arfagrafiya. Arfaepiya. Akcentuaciya. Slovazmyanenne. Institut movaznaustva imya Ya. Kolasa AN BSSR* [Belarussian dictionary. Orthography. Orthoepy. Accentuation. Inflection]. Institute of linguistics Academy of Sciences of BSSR. Minsk, BelSE Publ., 1987. 903 p.

6. Kandratsenya I. U., Kuntsevich L. P., Lukashanec A. A. *Suchasnaya belaruskaya arfagrafiya: akademichny davednik* [Modern Belarusian orthography: academic reference]. Minsk, Aversev Publ., 2012. 272 p.

Інфармацыя пра аўтара

Куліковіч Уладзімір Іванавіч — кандыдат філалагічных навук, дацэнт, выконваючы абавязкі загадчыка кафедры рэдакцыйна-выдавецкіх тэхналогій. Беларускі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт (220006, г. Мінск, вул. Святлова, 13а, Рэспубліка Беларусь). E-mail: kulikovich@belstu.by.

Information about the author

Kulikovich Uladzimir Ivanavich — PhD (Philology), Assistant Professor, Head of the Department of Editing and Publishing Technology. Belarusian State Technological University (13a, Sverdlova str., 220006, Minsk, Republic of Belarus). E-mail: kulikovich@belstu.by.

Пасмыніў 12.09.2016